

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm. Iduns Tryckeri Aktiebolag

Nr 37 (300)

Fredagen den 15 september 1893.

6:te årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher ..... kr. 9:— Idun m. Modet. utan kol. pl. » 7: 50 Idun ensam ..... » 5:—</p>	<p>Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr (Aftonbladets hus.) Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.</p>	<p>Redaktör och utgifvare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 12—1. Allm. Telef 61 47</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerspris 15 öre (lösnr endast för kompletteringar)</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.</p>
---	---	--	--	--

Mathilda Leijonhufvud, född Stackelberg.

Stackelbergiska fam-
miljekrönikan med-
delas följande:

Stackelbergiska ätten härstammar från Lifland. Stamfader var fältmarskalken, grefve Wolter Stackelberg, som förde befälet öfver en afdelning af svenska hären i slaget vid Pultava 1709 och blef, jämte så många andra svenska ädlingar, såsom fånge förd till Sibirien, där han under en lång följd af år hade att framsläpa det mest sorgliga lif.

Hans hustru, Elisabeth Maijdel, en ädel och högsinnad kvinna, dotter till fältmarskalken, friherre Maijdel, nekade att svära ryske tsaren tro- och huldetsed samt försvarade sig tappert på sitt fäderneslott. När hon omsider insåg, att allt motstånd skulle vara förgäfvat, lät hon nedbära en krutdurk under slottshvalfvet och sprängde den gamla byggnaden i luften. Själ flydde hon med sina trenne unga söner, några trogna tjänare samt allt hvad hon kunnat hopsamla af penningar och dyrbarheter öfver till Sve-

rige. Under denna flykt träffade henne dock den smärtsammaste pröfning hon hittills haft att genomgå, i det hennes äldste, sjuttonårige son, drifven af begäret att återvinna de många rika familjegodsen, flydde från henne och från svenska gränsen begaf sig tillbaka till tsaren, aflade den af honom fordrade eden samt kom i besittning af alla de egendomar, som gått förlorade för den öfriga familjen. Han blef sedermera stamfader för greffliga ätten Stackelberg i Ryssland.

Den till Sverige öfverflyttade grefvinnan framlefde emellertid ett stilla och indraget lif på sin egendom Bolstad, ägnande sig åt sina båda återstående söners uppfost-
ran. De pröfningar hon genomgått hade gifvit åt hennes sinne en högre lyftning, hvarom flere egenhändiga anteckningar i bibeln och gamla böcker ännu för sena efterkommande bära vittne.

Efter femton års fångenskap under otroliga

Fattig är den, som mistat en vän — Men tiofaldt fattig dock är den,
Ej någon förlusten vägde — Som aldrig vännen ägde.

Erik Bögh.

lidanden, lyckades det omsider hennes man att fly från Sibirien, och förklädd till tiggare återvände han till sitt stamgods i Lifland, där han sent en afton sökte och erhöll härbärge hos sin gamle trogne skogvaktare. Af denne erfor han sin makas flykt och äldste sonens återvändande samt den despotism och hårdhet, som mer och mer utvecklats sig hos denne hans förstfödde.

Sorgsen vände fadern för alltid ryggen åt sin hembygd och begaf sig, alltjämt förklädd till tiggare, men nu åtföljd af den gamle skogvaktaren, öfver till Sverige. Efter många äfventyr framkom han slutligen till Bolstad, där han gaf sin sista brödbit åt den skällande bandhunden, hvilken han med detsamma löste från hans kedja. Därpå skyndade han in i stora byggningen, hvarest i den sal, i hvilken han först inkom, en stor fågelbur genast ådrog sig hans uppmärksamhet, och inom ett ögonblick hade han befriat den fångna sångarskaran. Han visste hvad fångenskap ville säga och kunde ej lida, att något lefvande väsen kvarhölls däri. Förskräckt öfver bullret i salen och fåglarnes högljudda jubelskri, inträdde en tjänarinna, som naturligtvis blef än mera häpen vid åsynen af den sällsamme mannen. Denne begärde blott, att hon skulle tillkalla sin matmoder. Grefvinnan igenkände genast de aldrig förgätna dragen af sin så länge begrätne make, och återseendets fröjd låter lättare tänka sig än beskrivas.

Enligt konungens önskan öfvertog den återkomne fältmarskalken ånyo befälet öfver Åbohus läns regemente.

Äldre sonen blef ock med tiden fältmarskalk samt introducerad svensk friherre och stamfader för friherrliga ätten Stackelberg i Sverige. Den yngre, Wolter Reinhold, blef grefve. Såsom general för lätta kavalleriet deltog han i flere fältslag. Hans valspråk: *villig, redlig, stadig* (bildadt efter initialerna i hans namn) var städse ett uttryck af hans inre. Detta valspråk stod inristadt på hans kaffekopp, hvilken ännu finnes kvar i släkten (på Stensnäs). Han bebodde herresätet Malma i Södermanland och dog vid fyllda 100 års ålder, somliga uppgifva 107 år. Den gamle var ej själf viss om sitt födelseår, ty hans dopattest hade gått förlorad vid branden i Åbo. Hans son, Fredrik Stackelberg, blef rytmästare vid lifgardet till häst samt tjänstgörande hos Gustaf III. Gift med Charlotte Louise de Geer, lämnade han efter hennes tidiga död hofvet och drog sig tillbaka till sin egendom Malma, där han afled år 1816, aktad och älskad af alla, som stått i beröring med honom.

Hans yngste son, Carl Adolf Louis Stackelberg, ägnade sig ock åt militärtjänsten. Under tiden var han kavaljer hos hertig Fredrik och åtföljde denne på flere utländska resor. Med sin maka, Eva Sofia Adelsvärd från Adelsnäs, bosatte han sig sedermera på sin naturskönt belägna egendom Almnäs i Väster-

götland. Deras hem utmärkte sig för gammaldags fromhet, och dagligen samlade de barn och tjänare omkring sig till gemensam morgon- och aftonbön.

I detta hem uppväxte jämte många syskon Mathilda Carolina Lovisa Stackelberg, närmaste föremålet för denna teckning. Född den 16 maj 1820, tillbragte hon sina första barnaår på Almnäs, men flyttade snart nog med föräldrarna till deras nya egendom Tyresö. Från båda dessa hem bibehöll hon alltjämt ljusa, lyckliga minnen.

Föräldrarnes gudsfruktan ingaf barnen vördnad för kristendomen och dess bärare samt nedlade i de ungas sinnen ett lifsfrö, som under tidens växlingar spirade upp och bar frukt i välsignelse.

Den unga Mathilda var af naturen rikt utrustad såväl på hufvudets som hjärtats vägnar. Lefnadsfrisk och spirituel i umgänget vann hon vänner hvar hon visade sig. Lyckan tycktes ock le emot henne, då hon redan såsom helt ung gaf hand och hjärta åt sin kusin, öfverstekammarjunkaren friherre Erik Seth Adelsvärd, och med honom bosatte sig på det för sin skönhet berömda herresätet Kvistrum i norra Tjust samt sedermera på Adelsnäs. Lyckan är dock mer än allt annat oberäknelig och visade sig sådan äfven här. Efter tvänne minderåriga söners död upplöstes det till en början så lyckliga äktenskapet, och den unga grefvinnan bosatte sig för den närmaste tiden i Norrköping.

Därifrån öfverflyttade hon dock snart nog till Frankrike, hvarest hon i Nancy, i sin kusin friherre Adelsvärd's lysande salonger var en högt uppburen värdinna, på samma gång hon ägnade moderlig vård åt hans tvänne uppväxande moderlösa söner. Tillsammans med dessa vistades hon ock någon tid i Algier.

Efter flerårig bortvaro återvände hon till fäderneslandet, där hon år 1862 ingick äktenskap med majoren, friherre Bengt Karl Fredrik Leijonhufvud, hvilket äktenskap dock redan 1864 upplöstes genom mannens död under vistelsen vid Karlsbad.

Sedan dess har grefvinnan Leijonhufvud lefvat såsom änka i den svenska hufvudstaden och därunder på många områden utöfvat en ganska stor verksamhet, fastän obekant för de flesta. Hon hörde icke till dem, som framlägga sina gärningar inför människor, men gladdes dess mer att i tysthet få lindra nöd och aftorka tårar. Så länge hon ännu ansåg sig förmögen eller åtminstone fullkomligt ekonomiskt oberoende, hade hon en alltid öppen hand, när det gällde att hjälpa. Men så kom plötsligt öfver henne ett oväntadt slag, då hon med ens såg sig beröfvad allt hvad hon ägde, och det genom en mångårig vän, åt hvilken hon med obegränsadt förtroende lämnat våden om sin förmögenhet. Med sällspord själsstorhet böjde hon sig dock för det närda slaget, utan ett ord af förebråelse eller klagan. Utan tvekan skyndade hon

att realisera sitt dyrbara, fäderneärfda bo, med alla gamla minnen, för att därmed tillgodose personer, som skulle hafva lidit genom den förlust, som drabbat henne själf. Lika villigt utbytte hon ock sin eleganta våning mot en långt anspråklösare bostad, hvilken hon dock förstod att göra inbjudande för de vänner hon ännu emellanåt såg hos sig. Hvad hon under alla dessa växlingar *kände*, det framlade hon endast för sin Gud. Inför människor bar hon sitt hufvud högt och tillät aldrig, att i hennes närvaro stränga domar uttalades öfver den man, som vålat denna rubbning i hennes yttre förhållanden.

Så väl i följd af uppfostran som egen lifsåskådning var grefvinnan Leijonhufvud i ordets vackraste mening i hvarje tum *aristokrat*. Besjälad af den varmaste fosterlandskärlek och med ett hjärta, som ännu i lefnadens höst klappade varmt för konung och konungahus, fröjdades hon mer än de flesta öfver hvarje framsteg på lagstiftningens och politikens områden, på samma gång hon sörjde öfver de samhällsupplösande strömningar, som söka undergräfvat konungamakt och bestående ordning. Med aldrig minskadt intresse följde hon dagens brännande frågor, så väl de politiska, som sociala och religiösa, och inkastade under årens lopp mängen gång värderika artiklar i ena eller andra ämnet i tidningspressen eller i små broschyrer för dagen, men allt under pseudonymens för personliga vänner lätt genomskinliga slöja. Såsom aristokrat tillämpade hon vid alla tillfällen det gamla: *noblesse oblige*, och icke sällan hördes hon uttala sin djupa indignation öfver det adelskap, som syntes förgäta sin höga uppgift att träda i spetsen för sitt lands kulturarbete.

Till detta räknade hon, och det med skäl, arbetet för nykterhetens befrämjande bland vårt folk. Icke nog att hon åt detta arbete lämnade sitt fulla bifall; genom att anlägga blå bandet och ikläda sig de förpliktelse som följa härmed, deltog hon äfven på direkt sätt i en verksamhet, hvilken hon förstod att till dess fulla värde uppskatta. Icke utan stolthet bar hon sitt blå band till tecken, att hon ställt sig med i ledet af dem, som kämpat och kämpa mot rusdryckernas förhärjande framfart, och mötte hon på gatan eller i spårvagnen en arbetare, som bar samma tecken i knapphållet, hände det, att han fick icke blott en vänlig nick, utan äfven ett handslag och ett oppmuntrande ord af grefvinnan.

Sedan grefvinnan Leijonhufvud, såsom vi redan nämnt, förlorat sin förmögenhet, hade hon till sitt förfogande endast en icke öfverdrifvet stor lifränta, hvilken dock med hennes reducerade behof ännu satte henne i stånd att utöfva en icke obetydlig välgörenhet, så mycket mer som den alltid reglerades af urskillning och förstånd. Och visade sig hennes egna tillgångar otillräckliga för ett behjärtansvärdt ändamål, tvekade hon ej att klappa

på hos sina vänner och begära deras hjälp. Så t. ex. vid ett tillfälle, då hon fått reda på, att en aktad tjänsteman med stor familj befann sig i svårt ekonomiskt trångmål. Midt i vintern skyndade hon ut till vänner och bekanta för att genom deras medverkan åstadkomma hvad hon själf icke ensam förmådde. Och när det sålunda lyckats henne att få ihop en icke obetydlig summa, huru gladdes hon icke att anonymt få tillstålla denna åt den betryckte familjefadern, som sannolikt aldrig fick veta, hvarifrån den oväntade hjälpen kom.

Efter ett besök i Skandinaviska sjömanshemmet i London fattade den varm-hjärtade kvinnan ett lifligt intresse för arbetet för sjömännen och använde med glädje många stunder af sin dag att tillverka yllemuddar, halsdukar och andra småsaker, hvilka sedermera utgjorde välkomna julgåfvor åt våra sjömän.

För att kunna bereda glädje åt de blinda, hvilka utgjorde ett ömt föremål för hennes deltagande, lärde sig vår grefvinna under senaste åren äfven blindskriften för att medels en liten tryckapparat kunna återgifva uppsatser i hvarje-handa ämnen, berättelser, skaldestycken, m. m. åt dem, som i saknad af ögonens ljus voro hänvisade att läsa med fingerspetsarne. »Hvad jag skall vara flitig i sommar att arbeta för mina blinda,» yttrade hon till en vän, kort förrän hon för sista gången lämnade Stockholm, tilläggande: »Så snart jag läser något, som gör intryck på mig, lifvas jag af önskan att kunna meddela det åt mina blinda.»

Ett utmärkande drag för grefvinna Leijonhufvud var hennes uthållighet i vänskap. Hade hon en gång fäst sig vid en person, höll hon profvet i alla skiften. Och att hennes vänskap var af rätta slaget visade sig däri, att hon aldrig skydde att säga en vän sanningen, äfven om däri låg en skarp tillrättavisning. Man kände dock, att ett sådant uttalande icke kom af klandersjuka, utan fastner af ett verkligt begär att gagna, på samma gång man kunde vara viss, att hvad hon icke sade i ansiktet, det sade hon aldrig på ryggen. Hörde hon en vän orättvist bedömas, var hon den första att taga hans försvar, huru mycket skenet än låg emot honom. Att en sådan karaktär mången gång skulle misskännas, var ju naturligt, men också att den skulle finna vänner för lifvet. De små afton-cirklarne hos henne, till hvilka hon inbjöd några få vänner i sänder, utmärkte sig ock för en trefnad och ett behag, som gjorde dem till verkliga rekreationsstunder, och det icke minst därför, att de aldrig lämnade rum för dagens »on dits». Vanligen hade värdinnan på förhand bestämt något ämne för tankeutbyte, eller ock föreläste hon något, som hon för tillfället valt, väl bevandrad som hon var inom den svenska och utländska litteraturen. Icke sällan föreläste hon ock någon af henne själf författad uppsats, hvilken hon på detta sätt godmodigt lämnade åt kritiken.

I början af sjuttioalet utgaf hon en serie af månadshäften med titel: *Litet af hvarje*, hvari åtskilliga af de frågor, som den tiden stodo på dagordningen, berördes.

Under de senaste åren började emellertid de kroppsliga krafterna svika. Ett

kroniskt lidande gjorde, att hon icke rörde sig med samma lätthet som förr, och detta kändes för henne så mycket mer påkostande, som själskrafterna ännu alltjämt voro desamma. Då hon ofta för långa tider måste hålla sig instängd, grep henne en känsla af ensamhet, som stundom blef nästan öfverväldigande, isynnerhet sedan en tilltagande ögonsvaghet hindrade henne att längre stunder sysselsätta sig med läsning. Dessa långa veckor och månader af ensamhet gåfvo henne dock dess mera tid till ingående i sig själf och begrundande af det förlutna och det tillkommande. Det växlande lif, som låg bakom henne, hade gifvit henne mången hård läxa och gjort henne fri från mycket, af hvad som i allmänhet fångslar människosinnet. Därför kunde hon ock så mycket lättare lämna det. Också sträckte sig hennes håg och längtan allt mer efter det lif, som icke skall veta af tidens växlingar, och där allt, som här vållat oss ve, skall vara borta för evigt.

De varma julidagarne innevarande sommar lockade med oemotståndlig makt ut till landet, och oakadt svårigheten att röra sig beslöt grefvinna Leijonhufvud företaga den länge påtänkta resan till sin enda lefvande syster, grefvinna von Koch på Leonardsberg vid Norrköping. Där, i skötet af nära anhöriga, kände hon sig återförflyttad till forna dagars lyckliga syskonlif; den tryckande ensamhetskänslan var borta och hon önskade att, om, så vore Guds vilja, få sluta sitt lif i denna omgifning. I ett bref till en vän talar hon om, huru lycklig hon kände sig, och huru innerligt hon tackade Gud för en tid af så rik vederkvickelse för kropp och själ. Och icke många dagar därefter läste samma vän annonsen om hennes död den 28 sistlidne augusti! En häftig lunginflammation hade varit dödsorsaken.

De sista dagarne voro fulla af frid. Så länge hon kunde förnimma ett orid, lyssnade hon begärligt till de bibelspråk, som upprepades för henne, och afslutade dem ofta själf, då hon hört begynnelseorden, samt uppläste stundom hela kapitel ur bibeln utantill. Hon var från barn-domen väl bekant med den gamla, af mången så föraktade boken. »En sådan underbart rik bönhörelse,» hviskade hon till en af de kära, som omgäfvade henne, »att jag skulle få dö här och ej behöfva återvända till min ensamhet i Stockholm efter den ljufva tiden med er.» Man upprepade för henne det gamla kända ordet, som för så mången blifvit en säker brygga öfver den mörka dödsfloden: »Det är ett fast ord och värdt att på allt sätt mottagas, att Kristus Jesus har kommit i världen för att frälsa syndare,» — »bland hvilka jag är den förnämligaste,» ifyllde hon och pekade med den redan kallnade handen mot hjärtat samt tillade hastigt: »Dock icke endast syndare, utan barn och därmed arfvinge till en fröjd, som ej vet af någon växling.»

Grefvinna Leijonhufvud hade undanbedt sig blommor och kransar. Må det dock tillåtas en tacksam vän att lägga denna enkla minneskrans på hennes graf!

L. S.

Efterlämnade sånger och visor

af
Augusta Nycander.

III.

Aftonklockan.

*Hör, huru ljust i stilla kvällen
toner sig höja mot himlens bryn,
stiga från dal mot tonande fjällen,
bortdö i glans från purpurskyn.
Tonernas vågor, som hjärtats stormar lugna,
eko af sånger, i högre sfärer sjungna,
kommen med friden:
oron af tiden
vike för ljudet af himlabudets röst!
Lyssna, o lyssna!
Och när de tystna,
göm deras minne i djupet af ditt bröst!*

*Människa, vet, hvarför tonen svallar,
hvarför med makt ditt hjärta han når:
det är en far, som barnet kallar,
det är en vän, som kvalen förstår.
Bøj då din ande att tonens mening tyda.
Bøj då ditt hjärta att tonens maning tyda
Himmelska ljuset
lyfter ur gruset
anden vid vingade tonernas röst.
Lyssna, o lyssna!
Och, när de tystna,
göm deras minne i djupet af ditt bröst!*

IV.

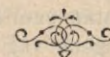
Koltrasten.

*Lyss hör, ja hör: det klingar i skog!
Helt visst det var en fågel, som slog
en ton — ja se där uti askens topp
den mörke sångaren flugit opp,
att sången må ljuda kring dalar och berg:
La la la la
la la la la — la — la —
I skog.*

*Så djup, så varm och likväl så kort.
I vemod smälta tonerna bort.
En evighetstrånad du hör däri,
en fråga som bidar sitt svar — och vi,
vi vänta att sluttonen höra — men nej!
Det blir så tyst,
det blir så tyst — så — tyst —
I skog.*

*Nu åter — hör huru tonerna gå
så klara upp mot himmelens blå!
Själff lyssna han tyckes, om icke ett svar
på djupaste trånad naturen har.
Af sången ett eko i människans bröst
ljuder så klart.
ljuder så klart — så — klart —
I skog.*

*Sjung, koltrast, sjung — din längtan sjung!
En sång, som dock blir evigt ung.
Mot väster du vänder ditt hufvud — i glöd
där gömmer sig himmelens drottning — ej död
det gifves för den, som på ljusstrålen tror.
La la la la,
la la la la — la — la —
I skog.*

Lifvet består icke af stora offer och stora plikter, utan af idel småsaker, där ett vänligt leende och välvilja i det lilla, gifna dag från dag, vinna och bevara hjärtan och sprida lycka.

H. Davy.

Husmoders öga.

För Idun af *Tant Ann*.

Gamla tant Ann gick en förmiddag till en god vän, en ung fru, som var gift sedan några år tillbaka och var en riktigt liten rar husmoder.

Hon fann henne i barnkammaren med Toms strumpa på ena handen, nål och stoppgarn i den andra. Bredvid stod en korg med olagade kläder, framför lågo ett par ströskrifter och ett nandskrifvet opus. Hennes händer hvilade i knäet, och öfver ansiktet var ett nyckert fundersamt uttryck lägradt.

Tant undrade naturligtvis, hvad som var å färde, men då hon hade för vana att låta de bekymrade själfva välja, om och när de vilja lätta sina hjärtan, låtsade hon om ingenting, utan fiskade efter några underhandlingar upp ur korgen ett nytt par af Toms strumpor, som hon tog itu med. Hon ansåg nämligen, att då man så där midt på förmiddagen kommer upp till en god vän, som själf arbetar för sitt hem, gör man ej rätt, om man drager henne från arbetet för att med händerna i kors sitta och prata. Efter hennes mening gå både arbetet och samtalet bättre, om man hjälps åt — icke endast med det sista, utan med det förstnämnda också.

Där sutto de nu en timme eller så. Det fundersamma uttrycket försvann så smångom från den unga fruns ansikte, och de tre handlingarna på bordet gömdes snart under en hög nystoppade strumpor.

Då ringde det vid tamburdörren. Den lilla frun ryckte till, lyssnade oroligt och lättade sitt hjärta med en djup suck, då jungfru Karin hördes npplysa den ringande, att herrskapet N. N:s bodde en trappa högre upp.

»Å, det var för väl,» — sade matmodern. »Jag väntade — jag tänkte — jag har» — hon såg sig sökande omkring.

»Det ligger där under strumphögen!»

»Ja, just, kan du gissa hvad det är?»

»Barn, vill du jag skall lösa gåtor?»

»Nej, den pinan vill jag ej ålägg dig. Du känner ju fru Kringspring?»

»Henne, var det henne du väntade på?»

»Säg icke väntade på, utan fruktade för, så kommer du sanningen närmare.»

»Det kan också passa bättre till ditt förskrämda utseeende nyss. För hvad är du rädd?»

»Som du vet, är hon ett synnerligen verksamt fruntimmer. Hon är medlem i föreningar med olika nyttiga mål, hon håller tal, hon står i spetsen för insamlingar, hon går omkring med listor» — — —

»Och mannen, hemmet och barnen?»

»Äfven för dem räcker hon till. Med ett ord, hon har en hel del järn i elden.»

»Och bränner troligen något!»

»Det är nog icke så alldeles omöjligt.» Ett fint leende drog öfver den unga fruns läppar. — »Nu nöjer hon sig likväl ej med att arbeta ensam, utan samlar på öfvertygelsens och öfvertalningens väg stridskrafter till sin sida. Åtskilliga af mina bekanta har hon sålunda lyckats få till bundsförvanter. Själf har jag varit en smula rädd för henne.»

»Du gillar således ej hennes sträfvanden?»

»Ja och nej! Saken är, att jag ännu ej är på det klara med mig själf. Det vore ej mänskligt af oss att ej utsträcka vår hand för att lindra och hjälpa, men det är svårt att bestämma, hur långt man bör gå, ty den

yttre verksamheten kan lätt draga matmodern från hennes arbete i och för hemmet. Ett gammalt ordspråk säger: att husbondens öga gör hästen fet. Jag skulle vilja sammansätta ett annat: husmoders öga håller hemmet samman; ty erfarenheten har lärt mig, hur hennes öga behöfves för att hålla hemmets maskineri i jämn gång. Och när man därtill har små barn!»

»Tala ej om dem. Skolan åtager sig ju nu för tiden besväret med dem. Du vet väl, att det finnes slöjd- och lekklasser för fyra- och sexåringar?»

»Du är ironisk! Det gläder mig, att vi i den saken tänka lika. Skulle jag så tidigt sända mina små ifrån mig, skulle jag gifva mig själf det vanhedrande intyget, att jag är oförmögen att hafva dem om hand. Emellertid, för att återgå till vårt ämne, vill jag börja min berättelse från början:

»När jag häromdagen var hos min svägerska och sitter som bäst med min tekopp och en delikat smörkrans — du känner till hennes utmärkta sort — kommer fru Kringspring fram och sätter sig vid min sida. Jag ville stiga upp för att lämna henne min plats, men hon tog ett fast grepp i min arm, som kom mig att ana oråd, och nödgade mig sitta kvar.

»Vi började ett samtal om gardinväf. Jag var glad öfver att befinna mig på neutral mark och drog fram med hela min lärdom däri. Den är nu ej synnerligen stor, men hade nog kunnat töjas ut ännu en stund, då vi plötsligt på någon besynnerlig bro hade kommit öfver på kvinnans arbete och verksamhet för det allmänna bästa. Hon frågade mig nästan i förbigående, hvad jag tänkte därom, och jag svarade ungefär hvad jag nyss sagt dig. Då blef hon ledsen och sade, att i mitt svar röjdes ej så litet af egoism, af tanke endast på mig själf och det som var mitt, medan samtidigt så mycken nöd rundt omkring ropade på hjälp. Vi talade en lång stund med hvarandra, och när hon till slut anhöll att få komma upp till mig för att intressera mig för de mål, hon ägnade sina krafter, kunde jag ej säga nej. Nu var hon uppe i går och satt här ett par dryga timmar.

»I en utsträckning, större än de utanför stående ana, arbetas här för nödens lindrande, för rättsbegreppens höjande, för beredandet af förströelser åt obemedlade, för kvinnans rättsliga ställning. I allt tycktes fru Kringspring taga del och allt hafva reda på. Hon talade om den hjälp, hon genom hopsamlade medel blifvit i stånd att lämna behöfvande, om tillfällen, då hon med råd och dåd bisprungit familjer, om de framsteg kvinnosaken tagit, sedan olika föreningar börjat arbeta för dess lösning. Ingenting var hon främmande för.»

»Det är nu godt och väl, men jag kommer ännu en gång med mitt inkast om man, hem och barn, — frågade du ej därom?»

»Jo, jag sade, att för mig skulle det vara omöjligt att föra ett så rörligt lif och äga så många skiljda intressen, då mina små voro vana att hafva sin mamma till hands. Utan att vara ämnade därtill, kunde mina ord låta såsom en indirekt förebräelse mot henne. Hon tog sig emellertid ej därpå, utan frågade, hur många de voro. När hon fick höra, att de endast voro tre, log hon: hon hade själf haft fem.»

»Det är ej mängden som är hufvudsaken, utan hur sällskapet mädde, då mamma var på sina sammankomster.»

»Förträffligt! Hon hade så utmärkta jungfrur.»

»Det är en god gåfva, som oftare kommer af nåd än förtjänst. Men då man gifter sig, åtager man sig i främsta rummet att själf blifva mannens hjälp och skall mindre lita på lejda personers förmåga att se om hemmet. Men du får ursäkta mina afbrott.»

»Det är ej mycket mer, jag har att säga. Innan hon gick, gaf hon mig dessa skrifter, hvori jag kunde läsa redogörelse för ett par af föreningarnas verksamhet, och hon hoppades, att de ord hon talat, ej hade varit förgäfvade.»

»Nåväl — och du svarade?»

»Ingenting bestämdt. Karl och jag hafva sedan gammalt en utväg, som befriar oss från att genast lämna afgörande svar i brydsamma fall. När någon föreslår honom något, som han icke vill, men har svårt att komma ifrån, svarar han, att han skall tala vid sin hustru först; och han föredrar att blifva ansedd för att stå under toffeln i medvetande om, att han får önskad betänketid. På samma sätt gör jag. Jag sade fru Kringspring, att jag önskade rådgöra med min man. Hon häpnade naturligtvis öfver, att jag ännu ej var så mycket frigjord, att jag utan hans medgifvande kunde bestämma öfver min tid. Men jag stod fast vid min mening, och då lofvade hon att komma tillbaka. I detta bref underrättar hon mig, att hon snart är att vänta för att hämta motsedt svar, att jag icke längre är ovillig draga mitt strå till stacken för det allmänna bästa.»

Den lilla frun hämtade ett ögonblick krafter efter sitt långa tal och fortsatte därpå:

»Nu sitter jag här helt orolig och väntar hvart ögonblick, att hon skall komma. Vid Karl har jag talat, och han svarade naturligtvis, att jag fick göra, som jag själf ville — det är nog ofta ett mycket bra svar, men har nog stundom sina sidor — men han tillade, att han hoppades, att det allmänna bästa ej skulle så indraga mig i sin hvirvel, att jag aldeles glömde honom och småttin-garna här hemma.

»Och nu, tant, måste du råda mig till, hvad som är riktigast och bäst att göra.»

»Hum, kära mitt barn, att råda är alltid en vansklig sak, och hvad som är riktigt eller oriktigt för en människa, kan ingen annan än rösten i hennes eget samvete säga henne. Det har emellertid gladt mig att höra, hvad du sagt, ty det visar, att du sökt sätta dig in i denna fråga, — frågan om kvinnans och isynnerhet den gifta kvinnans yttre verksamhet, och vägt dess för och emot. Vår tid fordrar, att hon ej enbart stänger sig inne i hemmet, uppgående till hela sin själ i spis- och barnkammарintressen. Men å andra sidan ligger frestelsen nära, att då hon en gång fått äfven andra intressen, då hon kommit in i föreningslifvet, när hon börjat att hålla tal, att disputerat och diskuterat, då ligger — såsom jag sade — frestelsen nära att dragas allt för mycket in däri, så att det egna hemmet och den egna familjen få lida, och det kan aldrig nog starkt betonas, att där så sker, där är allt arbete fåfångt. Hvarken ord eller gärningar få något värde, om den talande eller handlande, hur väl han än menar, själf åsidosätter sin första plikt — och denna är för den gifta kvinnan hemmet. Det är där, hon skall lägga sin bästa, sin outtröttligaste omsorg.

»Det är visserligen så, att denna verksamhet gör ringa väsen af sig, att inga statiska uppgifter lämna redogörelse för hvad

hustrun uppföras därför, men ett godt exempel är och förblir dock lika talande och verkamt som högröstade förmaningstal.

»Det gäller i denna sak liksom i allt här i lifvet att söka finna den väg, som heter lagom, och sedan följa den så stadigt som möjligt.

»Det finns i vår tid så många intressen, som draga den gifta kvinnan från hemmet, och mycket, som hon förr själf bestyrde, lämnas nu i tjänares händer. Sker det utan men för hemmet, må det nu så vara, men det skadar ej. att de ord du sade: »Husmoders öga håller samman hemmet,» ljuda i många små fruars hjärtan.»

Vi fästa våra läsarinns uppmärksamhet

på nödvändigheten att nu genast förnya prenumerationen för årets sista kvartal, om de nämligen ej redan förut äro prenumeranter till årets slut. Under detta kvartal, som kommer att bjuda på mångahanda bidrag af stort intresse för alla kvinnor, erhåller också en hvar af prenumeranterna det sedan föregående år välkända

rikt illustrerade julnumret

med

bidrag af våra förnämsta pennor,

hvilket ensamt är väl värdt hela kvartalsafgiften. På tal om hvad årets sista månader komma att bjuda bedja vi ock få fästa våra läsarinns synnerliga nppmärksamhet vid den högst spännande roman från det gamla Syrakusa:

»Kallia Kypris»

af

A. Schneegans,

som i dagens nummer tar sin början i vår romanbilaga; originalet är helt nyligen utkommet i Tyskland och har där väckt ett ovanligt intresse, som vi äro fullt vissa att våra läsarinns komma att dela.

Alla kvartalsprenumeranter må därför ofördröjligen verkställa ny prenumerationsprisen återfinnas på annonsbilagans första sida!

Idun kan, som våra läsarinns se, på dagens nummer sätta den betydelsefulla siffran 300. Då vi blicka tillbaka på all den välvilja, som kommit oss till del denna gångna tid, under hvilken edert blad alltså i tre gånger hundra veckor fått besöka Eder, kunna vi ej annat än känna och uttala den varmaste tacksamhet och ej bättre löna det dyrbara förtroende, de svenska kvinnorna skänkt oss, än genom en allvarlig föresats att allt framgent på hvarje vis söka främja deras intressen och utveckla deras tidning i mångsidighet och värde.

Vi bedja äfven alla våra vänner bland umgänge och bekanta stödja vår tidning och rekommendera den till det bästa!

Red. af Idun.

Nisse.

En bild ur »konstnärslifvet»

af

Ernst Lundquist.

Då folkskolebarnen på lördagsmiddagen återvände till sina hem, spredos med dem öfver hela den del af socknen, som låg omkring kyrkan, en mängd tunna, gula papperslappar, på hvilka följande stod att läsa:

»Avertissement!

Lördagen den 8 juli kl. 7 gifves i Glimsta kyrka

Stor konsert

af orgel- och guitarrvirtuosen *Sophus Halvorsen* från Köpenhamn i förening med den utmärkte sångkonstnärinnan

Rosalba Dea Marina

från Malmö, hvilken med stormande bifall uppträdde i de flesta större städer i Sverige och Danmark och nu, på genomresa till Italien, låter höra sig denna enda gång i Glimsta kyrka.

Entré: 30 öre, allmoge 15 öre, barn 10 öre.

Om talrikt besök anhålles.»

Kyrkoherden Arnborg och hans unga fru suto vid middagsbordet, då huspigian kom in med en af dessa gula lappar, som arrendatorns lilla flicka nyss lämnat in i köket. Kyrkoherden ägnade den endast en flyktig, förströdd blick. För honom var denna konsert ingen nyhet, eftersom just han för några dagar sedan skriftligen beviljat den danske musikers ödmjuka anhållan att få begagna kyrkan gratis; dessutom var han ifrigt sysselsatt med att bena sin aborre.

Men lilla fru Elsa glömde alldeles bort att äta för att gång på gång genomläsa både själfva avertissementet och programmet, som stod på baksidan. Tänk, en konsert i Glimsta kyrka! Det var ju en stor händelse, isynnerhet för henne, f. d. småskolelärarinnan, som lefvat fram sin ungdom i skogen och aldrig i sitt lif varit på något slags offentlig föreställning.

»Vi ska' väl gå, Harald?» utbrast hon ifrigt.

»Att du bryr dig om sådant tjafs!»

»Hvem har sagt, att det är tjafs? Rosalba Dea Marina . . . tycker du det låter som tjafs?»

»Nej, det har du rätt i,» svarade kyrkoherden och såg upp med ett humoristiskt leende i sitt vackra manliga ansikte. »Gå du gärna, barn, och köp biljetten för mig också, bara jag slipper följa med. Det är lördag, och då måste jag tänka på min predikan, det vet du.»

Så förargligt! Alltid var det lördag, då hon ville vara tillsammans med Harald och ha något roligt. Hon hatade de där nedriga lördagarna, som ständigt kommo olagligt. Men det var ingen hjälp; då Harald rufvade öfver sin predikan, var han förlorad för henne. Då tänkte han bara på den, hvad han än hade för sig. Ja, hon var alldeles säker på, att han var midt uppe i den just nu, då han tog djupa, taktfasta grepp i den jättestora filbunke, han hade framför sig, medan hon försummade sin egen lilla dockbunke för att beundrande se på, huru han behändigt förpassade den fulla skeden in mellan sina hvita tänder, utan att spillta så mycket som en droppe i det finkrusiga, svarta helskägget.

Efter middagen kysste han henne tankspriddt och gick genast in till sig. Hon stod och såg efter honom med en lång blick och suckade, då dörren stängdes. Åh, att nyss ha fyllt tjugu år och vara gift med en sådan allvarsmän, som knogade vägen fram med tunga,

stadiga steg och den breda ryggen krökt under en väldig börda af heliga, värnadsvärda plikter! Ibland spratt det till inom henne af tjufpojaktigt skratbegär, och hon kände en kittlande lust att knuffa till honom ett tag, så att alla de heliga, värnadsvärda plikterna ramlade i marken, och sedan dra honom med sig ut i det glada, soliga lifvet och leka ett ystert »tafatt» öfver berg och backar . . . bara en eftermiddag, bara en enda timme då och då, för att de riktigt skulle känna, att de bägge ännu voro unga! Sedan skulle hon så fogligt och snällt hjälpa honom att plocka upp de heliga plikterna igen och lasta dem på hans rygg, eftersom hon ej dugde till att bära dem åt honom.

Ack, om han varit landbrukare ändå! Då skulle hon ha varit med honom öfverallt, på åkrar och ängar, i stall och ladugård, från morgon till kväll! Öfverallt skulle hon ha hållit jämna steg med honom, lika dammig och svettig som han, och sedan skulle de ha kommit hem lika hungriga och trötta, bägge två. Men nu finga de för det mesta gå hvar sin väg. Om det var meningen med äkteskapet, att herrn skulle vara instängd på sitt rum och frun stå utanför och längta och gräma sig, hvad var det då för reson i det där, som står i vigselformuläret: »Det är icke godt för mannen att vara allena?» Allena — det var just det han helst ville vara, den stygge Harald!

Näja, det hade väl gått an, bara inte de där ohyggliga lördagarna alltid hade råkat falla in på orätt dag i veckan, och Harald rådde j inte för någonting, han var i alla fall en raring; och att han var dubbelt så gammal som hon, det var uteslutande hennes eget fel, det var hon som var för ung, det var hela saken!

Under sådana tankar begaf lilla fru Elsa Arnborg sig ut på verandan, där ett stort fat med svarta vinbär stod och väntade på henne och hennes lilla sax. Och medan hon klippte bären till syltning, låg konsertaffischen bredvid henne på bordet, och hon kastade då och då en blick därpå, undrande i sitt sinne, om hon sjöng mycket vackert, den där utmärkte sångkonstnärinnan, huru hon såg ut, och hur hon skulle vara klädd.

Rosalba Dea Marina! Aldrig hade Elsa hört något så storartadt som dessa namns treklang. Hon upprepade dem tyst för sig själf, och de frammanade för hennes inbillning en högrest, underskön gestalt med bländhvita axlar och gyllene lockar, omhöljd af en violblå sammetsklädning i långa, mjuka vågor.

Men då hennes blick stannade på de sista raderna: »Entré 30 öre, allmoge 15 öre . . .» insåg hon plötsligt, att hon låtit sin fantasi skena i väg. Det låga inträdespriset harmonierade ej med den stolta drottninggestalten och den violblå sammeten. Nej, sångerskan var säkerligen fattig och anspråklös i stället, kanske någon gammal utsjungen f. d. primadonna i uppstufvad svart sidenklädning och tvättade handskar . . . ja, så måste det vara. Så mycket angelägnare var det då, att hon fick folk på sin konsert. I allra bästa fall, om alla socknens herrskaper kommo dit och togo allt sitt husfolk med sig, kunde recetten ej gärna uppgå till mer än 30, högst 35 kronor, det räknade hon ut. Och för det skulle de stackars artisterna betala resan, logis och mat och alla andra afbrännningar! Å, om hon åtminstone haft tid på sig, så skulle hon ha låtit en budkaffe gå socknen rundt och båda tillsammans alla hennes vänner och bekanta.

(Forts.)

En god kopp kaffe.

Det bästa, billigaste och helsosammaste kaffe är vårt ängrostade och malda **Hushållskaffe** å 1:05 nr. 1/6 kr., som finnes äkta endast uti vår

Stockholms Kaffe-Aktiebolag

Teckning med blyerts och svartkrita.

För Idun af S. L.

Teckning hör till de förströelser, som Iduns läsarinna, hvar i sin stad, någon gång åtminstone torde ha försökt sig på, och några ord därom torde ej vara utan ett visst intresse.

Af lätt begripliga skäl kommer jag ej att spela några ord på den art af teckning, som nog öfvas af det täcka könet ganska flitigt, den nämligen, som går ut på monogram- och mönsterritning. Härom är ju ej att säga många ord; allt beror på de individuella anlagen, anlagen för komposition af mönster, och några vare sig regler eller råd i detta hänseende har jag naturligtvis ej att gifva.

Min mission denna gången är att om möjligt lämna några »artistiska» anvisningar vid annan teckning.

Teckning betraktas ofta såsom en blott underordnad konst i förhållande till målning; detta har sin naturliga förklaring däri, att några märkbara spår af teckningen ej efter färgläggningen föreligga. Hela teckningen är ju öfvermålad. I följd af att man ofta tecknar med penseln, kan det emellertid till och med inträffa, att teckningen i högre grad försummas, en sak som man ej för ofta kan varna amatören för.

Teckning bör dock ej på dylikt sätt tilldelas en sekundär plats. Oafsedt att teckning är nödvändig för målaren, kan teckning, såsom nog de flesta af Iduns ärade läsarinna veta, utövas såsom en själfständig konst, såsom ett artistiskt verk för sig. Med användande af en simpel blyertspenna eller svartkrita kunna de mest genialiska saker sedagen.

Hvad teckning i blyerts beträffar, så består såsom bekant materialet därunder af ritpapper, blyertspenna (-or) och ett radérgummi, det senare att användas vid felteckning. Beträffande papperet är ett fast, hvitt ritpapper bäst. Man kan köpa det arkvis eller metervis. Det senare är nog det, som är mest att rekommendera, dels emedan man på detta sätt gör besparing med afseende på kostnaden, dels emedan man då kan välja sig en lämpligare sort, än då man köper papperet arkvis. Arken äro nämligen oftast af ett och samma slag. Hvitt ritpapper begagnas mest, kulört i regel blott, om man utom blyerts använder hvitkrita eller hvit akvarellfärg. Såsom allmän regel med afseende på ritpapper kan slutligen anföras, att man ej bör skaffa sig glansigt papper; sådant lämpar sig nämligen ej väl för teckning med blyerts.

Blyertspennan kan vara fabricerad vid hvilken fabrik som helst. Man bör dock, om man vill komma till resultat af något värde, köpa sig pennor af åtminstone ordinarie kvalitet. Det finns nämligen pennor, otroligt billiga och — otroligt dåliga. Med sådana kan man just ej åstadkomma så synnerligen anslående konstverk. Jag brukar använda pennor från någon af Faberfabrikerna (vare sig A. W. eller Joh.). Dessa fabriker finnas till vexlande pris, allt efter råd och lägenhet.

Blyertspennor numreras så, att n:r 1 är en synnerligen lös sort (den närmar sig till och med lös krita), n:r 2 litet hårdare o. s. v. N:r 5 och n:r 6 (jag vet ej, om numreringen går längre) äro ej så lämpliga för artistisk teckning, synes mig. N:r 2 och n:r 3 äro de sorter, som amatören framför allt bör lägga sig till med. Har man dessa, kan man komma ganska långt.

Teckning med blyerts kan nu sägas försiggå på två, tämligen skilda sätt. Antingen blott tecknar man, d. v. s. använder pennan för att uppdraga konturerna af det man vill afbildas och skuggar sedan, om man så vill, med pennan. Eller också ej blott tecknar man mer eller mindre fullständigt med pennan, utan fördrifver och utarbetar skuggorna med en stomf af skinn eller papper.

Sysselsätta vi oss till en början med det första sättet, är att märka, att här är lämpligast att använda en pennsort n:r 2 och 3. Man spetsar udden — i allmänhet bör man för öfrigt hålla sina pennor hvassa — och börjar sedan teckna, från vänster till höger och uppifrån nedåt. Om man så vill, kan man här såsom eljes vid teckning begagna sig af s. k. handpapper för att skydda den del af papperet, som ej är under behandling för tillfället.

Uppgiften är nu att i raska drag söka uppdraga de yttre konturerna af det föremål, som skall aftecknas, och sedan, om man så vill, skugga med pennan.

Genom en dylik i sig själf enkel pennföring kan man åstadkomma ganska effektfulla saker, i

synnerhet om man fått en viss vana att behandla sin penna. När man skuggar med pennan, är att iakttaga, att strecken böra noga följa föremålets form; härigenom vinnas nämligen större likhet och uttryck. Tecknar man sålunda t. ex. en blomvas, bör man strecka, så att skugglinierna följa vasens rundningar.

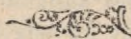
Landskap kan man få ganska uttrycksfulla och levande. Molnen (om dylika förekomma) skisseras helt lätt med hård penna (4 eller 3) för att ej tynga för mycket på det öfriga. Också bakgrunden tecknas och skuggas med tämligen hård blyerts. Först vid föremål i medelplanet kan ifrågakomma en behandling med en något mindre hård pennsort (t. ex. 3 eller 2; den senare använd med måtta och urskilning); detta för att ej bakgrund och medelplan skola synas lika nära, en sak som oftast blir följd, när man använder samma pennsort, behandlad på samma sätt. Förgrunden slutligen tecknas med den lösaste sort man har att tillgå (helst 2, kraftigt isatt; 1 tycker jag är nästan omöjlig att använda!). Härvid komma artistens anlag och smak till sin egentliga användning. Förgrunden är nämligen det parti, som par préférence kommer till behandling, vid teckning som vid målning.

Det andra sättet att gå tillväga vid teckning med blyerts var att man, i stället för att skugga med pennan, utarbetade skuggorna med stomf. Detta är ett mycket effektivt förfaringssätt. Det afbildade blir härigenom mycket fristående och naturligt. Resultatet liknar i någon mån det, som åstadkommes vid pastellmålning.

Vill man på detta sätt teckna ett landskap, går man till en början tillväga såsom nyss, d. v. s. börjar att teckna bakgrundens konturer och skuggar med pennan helt flyktigt, hvarefter man griper till stomfen, som får göra resten, eller närmare modellera skuggan. Sedan öfvergår man till medelplan och förgrund, hvilka behandlas på samma sätt, fastän kraftigare.

På detta sätt kan man utföra riktigt vackra och stämningsfulla landskapsstycken, kan bland annat framställa människensstudier af sann verkan, vinterlandskap och dylikt. Vill man någon gång ernå skarp kontrast och vill, att ett parti skall bli riktigt ljusst och på samma gång skarpt begränsadt, får man detta genom att skära ut ur en bit papper ett så stort stycke, som det man vill ha ljusst, sedan placera detta papper öfver det ifrågavarande partiet å teckningen, fasthålla det stadigt å detta ställe och fara öfver det med ett kraftigt radérgummi. Genom detta förfaringssätt kan man vinna mycket naturtrogna detaljer i teckningen och slipper spara ut dagrarna. Speciellt är det att rekommendera, när man har att framställa t. ex. en fullmåne, dess spegling i vatten, brusande vattenfall, skarpt markerad solnedgång mot mörk skog, glansdagar i allmänhet, skaggstrån vid portärritning m. m. Då utskär man ett stycke, som motsvarar människifvan, spegelbilden etc. Om man ibland råkat göra utskärningen för stor eller ej precis afpassad efter förhållandena, modellerar man sedan det hela på lämpligt sätt med penna och stomf.

(Slut i nästa n:r.)

Åldras.

Hvad är det, som de mognade rågaxen förtälja, där de hviskande vaja af och an för den ljumma sommarvinden? Är det väl den gamla sagan om sommarens förgänglighet, om höst och kyla och vinter, som de sins emellan afhandla? Äfven denna sommar har åldrats. »Ja, äfven jag,» hviskar sommaren genom trädens kronor, »glider sakta och säkert ned i höstens och vinterns dal såsom mina mångtusen föregångare. Men lären af mig, I människobarn, lären att åldras med behag!»

Det är minsann ingen lätt sak, hör jag missnöjda röster omkring mig. Hur ogrannlaga att tala därom!

Ja, dit var det jag ville komma. De som stå i lifvets vår eller dess midsommarljus bruka tala om ålder, tala hånande och föraktligt om eftersommar och höst på människolifvets område. Den ungdom, som så gör,

sår dock åt sig själf en draksädd, det är helt visst.

Är det underligt att den, som vet sig med säkerhet bli hånad för sin ålder, skyr eller söker dölja den, blir bitter eller löjlig? Svaga själar kalla till sitt bistånd en arsenal af allt möjligt »löst», som dock aldrig kan ersätta svunnen ungdomsfäring, men väl taga bort det milda behag som följer äfven den mognare åldern, när hjärtats godhet och ljuset af en utvecklad intelligens lysa genom det vissnande höljet. Allt beror på att utvecklingen hela skalan igenom är sund och naturlig. För att nu tala särskildt om kvinnan, hvilken i synnerhet har rykte om sig att ej kunna åldras med behag — hvarifrån komma väl dessa damer af mycket obestämd ålder, som spela naiva eller käckta 17-åringar, om ej från de brådmogna ungdomar, som vid sjutton år yttra sig surmulet om allt och alla. Det förefaller, som måste ungdomen någon gång taga ut sin rätt och det inneboende värlifvet, om det kräves, en gång senare bryta fram. Bäst att det sker, medan ännu de yttre förutsättningarna därför finnas. En för sen eller för tidig blomstring, hvilken skulle kunna betecknas med rubriken: »ovanligt för årstiden», väcker väl undran och uppmärksamhet, men ej den beundran och tjusning som en blomning i den rätta tiden.

Om kärlekens sol finge lysa och värma, som sig borde, jämna ut åldersgränserna, som den naturliga solen gör, skulle ej bland människorna dessa slitningar uppstå, som förtrycka förhållandena. De äldre gnata på de yngre och beskärma sig öfver »vår tids ungdom» samt tala om, hur det var i »den goda tiden». Då var allt så förträffligt. Må min ålderdom vittna om hvad min ungdom var, och må jag låta bli att orda om den, åtminstone i allt för berömmande ordalag, sådan jag ser den i minnets förskönande fjärrglas. De unga rycka helt öfverlägset på axlarna åt gamla »gubbar» och »gummor», onklar och tanter heter det finare, och så förstöras harmonien och glädjen.

Nej, hör hur det susar i rågfältet! »Vi gå utan misstro mot mognad och höst, vinterhyla, förgängelse — uppståndelse!»

Max.

Från Iduns läsekrets.

Hr Redaktör!

Se här ett litet svar på »En bekymrad moders» fråga n:r 885 i Idun. Det gäller socialismen. Vill ni taga in det i edra spalter, vore väl, ehuru ämnet ej på långt när blifvit uttömmade behandlad. Jag tror mig ha funnit, att ni synes tänka med Terentius: »nihil humanum a me alienum esse puto» d. ä. uttydt: alla mänskligheten rörande frågor passa för människor.

Hvarför vilja socialisterna kasta bort kristendomen?

Socialisterna vilja kasta bort tron på de kristnes Gud, liksom all gudstro af rent religiös art, emedan Guds eviga bud i förnuft och samvete om rättfärdighet, renhet, kyskhet och barmhertighet icke passa i stycke med socialisternas s. k. nya sambälle. Ty socialismen predikar köttets och de lägre begärens evangelium. Följaktligen förneka socialisterna odödligheten och människans ansvarighet inför en Gud i andra lifsformer i den andliga världen. Då enligt den raa socialismen »Gud ej finnes», så vore det dumt att lyda hans påstadda bud i Mose lag eller den s. k. sedelagen. Men då äfven socialisterna ju hafva ett förnuft, ehuru de grymt missbruka det till de skenfärgaste slutsatser och till kamp emot äfven det goda och oförgängliga i det gamla samhället, nämligen kristna religionen, så kunna de blott genom fort.

satt missbruk af sitt förnuft och genom våldsätgärder, lögn och nedrigheter förbereda *sitt* nya samhälle. Och då socialisterna se, att det gamla samhällets byggnad knakar i alla fogar, ehuru det *kallas* kristet, så glömma de att därtill är icke kristendomen orsaken, utan de hedniska laster, den mammonsdyrkan, sinnesberusning, drycksenskap och otuktighet, som trots kristendomen ändå öfvas af tusentals *munkristna*. Så mena då socialisterna, att kristendomen icke är i stånd att bota det moderna samhällets sjukdomar. Men detta är en falsk slutsats, emedan där Kristi ande, sanningens, renhetens, människokärlekens helige ande finnes, där visar historien, att mänskligheten förädlas och lyckliggöres.

Sant är visserligen att kristendomen, sådan den möter oss i *Kristi lif och lära*, är något ofantligt förmer än mängden kristna i *sitt* lif och lära ofast visa. Gärningar tala. Men de samtida kristnade folkens gärningar i stort, deras inbördes afundsjuka, rustningsgalenskap och krigiska lystnader hos de styrande mästarne bevisa klart, att det icke är Kristi kärleks ande, utan *själ/biskheten*, som styr både styrande och styrda. Men osant är hvad socialisterna påstå, eller att detta det moderna samhällets tillstånd i stort sedt skulle hafva sin rot i kristendomen! Ingen villfarelse är galnare. Just Kristus visar i *sitt* lif och sin lära, att en sant trogen, Gud och mänskor älskande kristen äger den världs- och syndbesegrande kraft, som ej viker ens för döden. Kristi lif och lära säger: *»helre dö för rättfärdighetens skull än kräfa straff af mina blinda fiender!»* Men i kristenheten är denna gudomliga lifs- och grundlag okänd eller i de flesta fall endast — munväder eller katekesläxa. Detta se socialisterna och mena falskligen, att »kristendomen icke kan hjälpa oss ur våra lidanden.» Så mycket måste dock socialismen antaga af kristna former, att den såsom en skenfager skylt stolterar med de rent kristna begreppen *frihet, jämnlighet, broderskap*. Men om dessa sköna ord någonsin varit bara munväder och intet annat, så är det just i socialistledarnes munnar. I frihetens missbrukade namn införa de det skändligaste slaveri, strejker, massmord, eld och förstörelse mot — »fienderna», kapitalister och allt högt, stort, själfständigt i världen. Vacker frihet! I broderskapets vackra namn predikas klasshat mot präster, konungar och andra mera bemärkta samfundsmemmar. Skönt broderskap! I jämnlighetens gräsligt missbrukade namn besluter socialismen kvinnogemenskap, familjens upplösning, egendomsgemenskap, tvångsarbete och de grymmaste straff för öfverträdelse af socialismens »budord». Härlig jämnlighet, när alla människor, alla »gudsbeläten» blifvit lika högt eller lågt bildade som — kaniner eller bin! Socialisternas »jämnlighet» kan därför aldrig förblifva annat än en jämnlighet i vissa yttre, rent materiella och djuriska afseenden, under det några få »ledare» eller »gudar» med sitt odrägliga järn- och blodsvälde söka *genom fruktan* tygla massorna — till en tid, om ens detta mål kan vinnas. Och hvilket hän att genom hot af straff söka väcka broderskap och den friaste af alla ädla känslor eller *mänskokärlek!* *Sälunda hoilar socialismen ytterst på fruktan för straff och ej på mänskans fria kärlek till det goda, rätta, sanna och sköna.* Men socialismens lärar förkläda sig i de vackra talesätten om »frihet, broderskap, jämnlighet», och en vacker dag torde det nog ske, att man litet hvarstades, där socialismens såd slagit rötter, bereder sig att i frihetens namn begå de blodigaste brott, liksom vid franska revolutionen 1789—93. Endast okunnighet eller illvilja kunna därför låta bedåra sig af socialismens lärar, som blanda lögn och sanning så fint, att just den stora andligen omyndiga mängden arbetare må förföras och socialisapostlarne kunna lefva flott på det missledda folkets uppoffringar. Så går det till.

Socialismen förnekar kristendomen, men rör sig med från kristendomen tagna talesätt och tankar, liksom tjuften begagnar falska nycklar. Socialismen är den ytligaste och minst själfständiga af alla metoder att bota samhällsrefvorna. Men just hos kristna folk fostras dock socialister i mängd, emedan Kristi lif och lära icke praktiseras mer allmänt, utan oftast blott predikas i ord, ord, ord. Skola därför samtiden och ertvärlden undgå socialismens röda spöke och dess förfärliga blodsdop i ett allmänt klasshat eller »brodermord» liksom i Marats dagar, så måste vår tids människor och främst *regenter* i kristna stater, *präster* och andra *ämbetsmän* söka blifva och *lefva* som *sanna* Kristi lärjungar i *sann* frihet, *jämnlighet* och *broderlighet* mot »Kristi ringaste bröder.» *Vi måste blifva kristna mer än till namnet.* »Däraf skola alla förstå, att I ären mina lärjungar, om I älskens inbördes.» Så säger den

kristna statens stiftare. Men socialisterna glömma, att kärleken är hjärtats, viljans, frihetens sak, och att *blott den, som blickar i bön och tro, hopp och kärlek i Guds kärleksögon själf, kan bli älskvärd och väcka ren, hög, lidelsefri kärlek hos andra.*

A. V. Lönnegren.

Teater och musik.

Kungl. operan, som på senaste tiden med mycken framgång omväxlande gifvit de båda populära operorna »Fra Diavolo» och »Stradella», har nu fått upp sin första nyhet för säsongen. Som i onsdags skulle nämligen för första gången uppföras »Giralda», opera-comique i tre akter af Adolphe Adam, kompositören till den här så välkända operan »Konung för en dag». De olika partierna i operan innehafvas af fröknarna Holmstrand och Frödin samt hrr Lemon, Johanson, Rundberg, Strömberg och Malmjö.

Som i går skulle den italienska sångerskan Fausta Labia göra sitt inträde som Margareta-Helena i »Mefistofeles».

Vasateaterns första nya stycke för spelåret gick i lördags af stapeln, men visade sig dess sänre ej ägnadt att inge förhoppningar om något längre lif. En i sig själf föga kvick tysk fars, ingalunda kvickare lokaliserad och bearbetad, trotsade det de uppträdandes mest aktningvärda ansträngningar. Herr *Warbergs* verkliga mycket naturtroga framställning af en äkta stockholmsk droskkusk med både kamp och åkdon, hr *Castegrens* rörlige och bullersamme ingenjör, som nyss kommit åter från Chicagoutställningen, fru *Lindströms* drastiska »slammertacka», fröknarna *Ohlssons* och *Ekströms* annars så segervissa behag i tvänne unga flickroller, ja, själfva den gardesuniformerade löjtnantsgruppen ur salig »Dockféen» — allt visade sig här vara otacksamt förspild möda. När den ofrivillige länkaren af styckets samtliga kärleksintriger, droskkusken A. Mohr (= Amor!), i sista akten kröp fram som Cupido själf ur ett jättelikt chokladägg, med både vingar, koger och bäge försedd, men fortfarande med fysionomi från vaktstugan på Brunkebergstorg, framkallade detta visserligen en stunds muntrare stämning, men allt som allt tycktes publiken betydligt tröttkörd, när den äntligen kuskat igenom de tre akterna i »Amors droska».

Härnäst hoppas vi få höra muntrare smällar i den lilla glada teatern än dessa klatschar från hrr Kneisel, Hirschel & C:os piska!

Auliska kammarmusikkvartetten anordnar äfven denna säsong i likhet med föregående år fem kammarmusik-soaréer i Vetenskapsakademien hör-sal, till hvilka abonnementsbiljetter från och med den 15 d:s tillhandahållas hos hrr musikhandlare. Den första soaréen gifves i midten af oktober. Programmen komma att upptaga följande, här ej förut utförda kammarmusikverk: Sträckkvartett af Verdi; Pianotrio (otryckt) af L. Norman; Stråkkvartett af J. Svendsen (tillägnad framlidna drottning Lovisa.); Sträckkvartett (C-moll) och Sträckvintett (G-dur), den senare ny, båda af J. Brahms; samt Sträckkvartett af A. Dvörák. Dessutom skola förekomma repriser af äldre och nyare mästares arbeten, bland dessa: Beethovens Sträckkvartett (A-moll), op. 132, med hvilken första soaréen inledes. Förutom flere af hufvudstadens förnämsta pianister kommer äfven hr Franz Neruda att medverka vid två soaréer

Kvartettens verksamhet kommer i år att utsträckas äfven till Göteborg, hvarest fyra abonnements-soaréer gifvas, utgörande dessa en fortsättning på dem, som hr Franz Neruda därstädes under tre år anordnat, samt till Upsala, där två soaréer äro tillämnade.

Ur notisboken.

»Ej blot till Lyst!» Den ståtliga cirkusbyggnaden vid Karlavägen här i Stockholm byter i dessa dagar alldeles om karaktär. Ifrån att hitills hafva varit uteslutande en förstrorelselokal, kommer den hädanefter att varda ett hem för industri och konst, ett *industripalats*, afsedd att inrymma en permanent utställning af allt, som hör till svensk industri och konst. I detta syfte har byggnaden af Aktiebolaget Industripalatset, som genom köp förvärfvat densamma, underkastats en genogripande förändring till sitt inre. Midt på den förra cirkusarenen reser sig nu en synnerligt

vacker, rotunda bestående af tvänne plattformar, en nedre och en öfre, förenade genom en spiraltrappa. Kring de båda plattformarne äro rikliga grupper af lefvande växter utplanterade, och rundt om palatset innerväggar löpa i dubbla rader utställningsrummen. Sådana återfinnas äfven en trappa upp på det stora galleriet, hvarå likaledes en rymlig musikestrad är anordnad. Rotundan är afsedd att inrymma en förstklassig restaurang med kafé, och under densamma nere i underjorden återfinnas det till restauranten hörande köksdepartementet, hvilket synes blifva ett af de rymligaste och bäst inredda i hufvudstaden. Etablissemmentets inredning och dekorerung äro mycket tilltalande. Belysningen sker om dagen genom fönstren i den stora kupolen, på aftonen medels gasglödljus.

Musik kommer att utföras om aftnarne. Man har sålunda velat förena det nyttiga med det angenäma och göra Industripalatset till en angenäm mötes- och rekreationsplats för hufvudstadens invånare. Vi hoppas ock, att det skall lyckas.

*

Svenska kvinnan i Chicago. Fru *Hilma Angered Strandberg* har af damkomitén i Stockholm blifvit utsedd till dess representant vid utställningen i Chicago efter friherrinnan Rappes hemresa. Fru Strandberg blef tillika af damkomitén utsedd till delegerad vid författarkongressen; underrättelsen därom framkom dock för sent, för att hon i sådan egenskap kunde deltaga i nämnda möte.

*

Svensk slöjdlärlarinna till Italien. Slöjdlärlarinnan *Victoria Appeltöft*, dotter af direktör A. J. Appeltöft i Landskrona, afreser i dessa dagar till Neapel, hvarest hon fått anställning som lärlarinna i slöjd. Den aflidna hertiginnan di Cajanello hade redan förra året i fråga om svensk slöjd i Italien inlett underhandling med direktör Salomon på Näs, som rekommenderat fröken Appeltöft såsom särdeles kunnig både i slöjd och utländska språk.

*

Äldrig författarinna. 85 år fyllde den 8 dennes en af vårt lands mest bekanta författarinnor, fru *Wendela Hebbe* född *strand*.

Den äldriga skriftställarinnan, som för närvarande jämte sin dotter, den framstående konstnärinnan Signe Hebbe, vistas å sommarnöje i Stockholms skärgård, är fortfarande vid nästan ungdomlig vigör.

*

Kemistens maka. Professorskan *Fredrika Augusta Swanberg*, född friherrinna *Stiernstedt* samt änka efter professoren i allmän kemi vid Upsala universitet *Lars fredrik Swanberg*, afled den 7 dennes i Upsala i en ålder af nära 72 år. Professorskan *Swanberg*, som var född den 2 november 1821, var dotter af löjtnanten friherre *Lars Vilh. Stiernstedt* och *Fredrika Lovisa von Hofsten* samt ingick 1859 äktenskap med professor *Swanberg* i hans andra gifte och var änka sedan 1878.

En gammal historia.

Af *Helena Nyblom*.

(Forts.)

På en lång soffa låg den främmande unge mannen utsträckt med slutna ögon. Man hade öppnat hans resrock och tagit halsduken af honom. Cordelia baddade oafbrutet hans tinning med svampen, och för hvar gång hon tog bort den, sipprade blodsdropparne fram och trillade ned öfver hans kind.

Samtidigt höll fru Elisabeth en luktdosa under hans näsa.

»Kom närmare!» sade plötsligt Cordelia till Tony. »Hjälp mig att byta om svamparne.» Tony kom långsamt öfver golvet. Hon blef stående med båda händerna för ansiktet och såg genom fingrarna på den sårade. Men plötsligt gjorde han en rörelse, det ryckte i hans ögonbryn, han öppnade ögonen, såg länge på Tony och smålog, och så svimmade han igen.

Innan natten fick man honom förd upp till ett af de lugnaste och mest afsides liggande gästrummen, och den franske betjänten hade upplyst baronen om hvad som passerat.

CAKES fullt jämförbara med de engelska, fås hos de flesta speccerhandlare i hufvudstaden. **FÖRSÖKI**

C. W. SCHUMACHER Kgl. Hofleverantör — 17 Norrlandsgatan 17, Stockholm.

SPISBRÖD, många sorter. Försändes öfver hela riket. Begär priskurant!

Hans husbonde var en svensk grefve, Magnus Dalgas, anställd vid svenska legationen i Paris. Han hade rest hem för att besöka sin familj öfver julen, men vädret hade hela tiden varit dem emot, postbåtar och diligenser öfver allt uppehållna och fördröjda. Nu hade de från närmaste poststation fått nya hästar och hade hoppats att nå Stockholm till juldagen, men i den förfärliga snöstormen hade de kört vilse och kommit in på öfversnöade åkrar och obekanta vägar.

Ljusen från Arvidsnäs hade förmått dem att leta sig dit för att få nattherbärge, men vid inkörseln från allén hade de i mörkret kört mot ett träd, och sådän hade väl.

Först efter en stund hade folket, som drack sitt julöl i drängstugan, hört nödrop från gården och kommit till hjälp.

Den franske betjanten, som bar namnet Gaston, var otröstlig. Han var öfvertygad om, att hans unga husbonde skulle dö, och han utbrast i de mest vålltaliga förbannelser öfver detta barbariska land, där endast vargar och björnar borde bo, och där nu hans unge, vackre herre skulle sätta lifvet till. — Hvarför hade han icke stannat i Paris? Paris, som dock är den enda stad i världen, där civiliserade människor kunna bo.

Om han ändå hade fallit i en duell för något charmant fruntimmer, ja, då hade det ju ändå varit någon ära med det! Men att så där kastas ut på landsvägen och krossas mot ett träd som en hund, det var ingen död för en adelsman!

Förgäfves sökte baron Henrik trösta honom, att man skulle göra allt för att rädda hans unge husbonde. Hvar gång man tillät honom komma in i rummet, där den sjuke låg, grät och deklamerade han så högt, att man måste föra honom bort.

Cordelia hade åtagit sig att vaka. Hon, som var den sakkunnigaste i allt som rörde sjukdomar, ville vara hos grefven, till dess dagen inbröt och man kunde sända ridande bud efter doktorn.

Nu var det omöjligt. Natten var kolsvalt, och himmel och jord stodo i en enda hvirvel af snö. Alla hade kommit till sängs; det var alldeles stilla på den stora gården. Men Tony sof icke.

Utanför rasade ovädret, som om världen skulle förgås, och Tony låg med vidöppna ögon och stirrade ut i mörkret. Det föreföll henne, som om

också hennes föregående lif genom någon plötslig, förfärlig revolution hade störts tillsammans, och att vilda och obekanta makter rasade i hennes inre.

Hon lyssnade efter hvarje ljud hon kunde uppfånga i mörkret. Det förekom henne oupphörligt, som om det plötsligt skulle hända någonting underligt och förfärligt, men hon hörde endast Anne-Sophies jämna andedräkt i rummet bredvid, dit dörren stod öppen, och den stora klockan, som gick med jämna pendeldrag utanför i korridoren, och som vid alla hela och halva timmar efter en ansträngd förberedelse gjorde sig i ordning att slå.

Hon hade hört alla timslagen, och strax efter sedan klockan slagit fem, kommo lätta steg nedför trappan.

Hon förstod, att det var Cordelia, som ville hämta något till den sjuke eller ge order om släde efter doktorn, och nästan utan att veta hvad hon gjorde, sprang hon upp ur sängen, svepte det stora ljusgröna sidentäcket omkring sig, öppnade saktat dörren och sprang barfota uppför trapporna, där hon först stannade i andra våningen utanför det rum, där hon visste, att grefve Magnus låg.

Hon lyssnade med bultande hjärta utanför dörren, men då hon icke hörde minsta ljud inifrån rummet, öppnade hon den.

Där inne brann en nattlampa, skuggad af en grön skärm, och vid dess sken kastade alla föremål långa skuggor upp tefter väggarna och i taket af det höga rummet.

Det var tapetseradt med gröna tapeter med en fris af hvita konvolvols, hvilka hängde som i guirlander under taket. Den stora sängen hade en tronbimmel af grönt siden och mörkgrönt sidentäcke, och i denna säng låg grefven alldeles blek och tyst med slutna ögon. Tony stod länge med ögonen fästade på honom, men plötsligt flög den tanken genom henne:

»Han är död! Det var därför Cordelia gick ned!» och hon utstötte ett dämpadt rop. Men i detsamma öppnade han ögonen, såg på henne och smålog svagt.

I ett ögonblick hade hon stängt dörren och flög genom den långa korridoren, som om hon vore förföljd af fiender.

Hon hörde Cordelias steg i trappan, och hon flydde in i ett rum, där tjänsteflickorna brukade sitta och sy. Där stod hon med klappande hjärta, tills hon hörde dörren till sjukrummet stängas efter Cordelia, då hon fortsatte sin flykt och, skakande af köld, kom in i sitt rum, där hon kröp i säng och ändtligen föll i sömn.

Det blef en helt annan jul på Arvidsnäs, än man hade väntat. Doktorn, som ändtligen banade sig väg genom drivvorna på landsvägarne, förklarade, att grefve Magnus hade fått en hjärnskakning genom fallet och dessutom brutit sitt ena ben.

Där fordrades en fullkomlig stillhet, för att han icke skulle taga skada, och en lång rekonescens. Baron Henrik lofvade att göra allt hvad i hans makt stod för att göra den övriga gästen allt det goda han kunde, och friherinnan Elisabeth var icke heller den, som var rädd för något slags besvär, när det gällde att tjäna en nästa.

Den franske betjanten, som först med största ovilja hade tänkt sig möjligheten att uppehålla sig en längre tid i ett sådant »vargbo», som han kallade Arvidsnäs, och som hade fått ett afskräckande intryck af julaftnens risgröt och lutfisk, hvilken han sköt ifrån sig som om det icke varit människoföda — blef snart hemmastad i tjänstfolksdepartementet.

Han var en kvick och händig pojke, som kunde litet af hvarje, och han undervisade kokerskan i att göra omeletter och vol au vent, medan Cordelia lade isomslag på hans husbondes hufvud.

(Forts.)

Innehållsförteckning.

Mathilda Leijonhufvud, född Stackelberg (med porträtt); af L. S. — Elterlämnade sånger och visor af *Augusta Nylander*. III: Afteckningen. IV: Koltrasten. — Husmoderns öga; för Idun af *Tant Ann*. — Vi fåsta våra läsarinorors uppmärksamhet. . . — Nisse; en bild ur »konstnärslifvet» af *Ernst Lundquist*. — Teckning med blyerts och svartkrita; för Idun af S. L. — Äldras; af *Max*. — Från Iduns läsekrets: Hvarför vilja socialisterna kasta bort kristendomen; af A. V. *Lönnegren*. — T. ater och musik. — Ur notisboken. — En gammal historia; af *Helena Nyblom*. (Forts.) — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

Jag vill en stund på understol mig sätta.
 Säg är du med om leken, har du tid? Den saken hör dock icke till de lätta: att säga hvad jag mig skall likna vid. Jag hyllar jämlikhet som demokraten: ty lika är jag så mot hög som låg, (fast mycket variabel är siraten, ifall man endast till det yttre såg), en rojalist som dyrkar kungligheten jag äfven är — det är envar bekant: en namnsdagsblåsare, som med trumpet gör fasligt väsen, det är visst och sant, en hvilken fordom räknats bland profeter; en synnerligen utmärkt, stor jonglör, som sol och måne, stjärnor och planeter inom min lilla krets helt fiffigt rör; en sabbatsklocka, som kring nejden ljuder, ett arbetsur, som mäter dagens id; en härold, som till vår och sommar hjuder, men ock till höst och kulen vintertid; ett panteon för stora helga minnen; relikskrin, fullt af gamla helgonben; en dagbok, där i litet hvar nog finnen antecknad mängden som sorgligt scen; en Noaks ark, däri man sammanföser en massa djur från alla världens vrår; en teckentydare som skickligt löser hvar tecken, som på himlafästet står. — Hvad skall jag välja nu utaf allt detta, är det ej att fundera på, så säg? — Nå, jag vill likna mig och det med räta,

just vid en milsten uppå tidens väg! — Och nu är det din tur att börja undra, och komma underverkens tid på skam. Och om du ej är skapad som en flundra, du under öfver under nu bär fram.

I hvad slags fart den gärna går, som tänker: i morgon kommer ju också en dag! Hvem som vid källan vänlig skugga skänker, när du vill njuta svalka och behag; och en dess anförvandt, som till din fågnad sig gör så grön, som möjligtvis den kan. En hvilkens tjänst i längden varit ägnad åt måttlighetens sak, det vet hvar man; ett utrop, använt så vid fröjd som smärta, men äfvenså vid bagateller blott; hvem står i lifvet närmast makens hjärta? Och hvad hvar hustru ju till bihang fått; ett kvinnonamn, som helt behagligt klingar; ett ord du på hvar debetsida skref; en liten flitig en, på lätta vingar hvars hela lifsverk genomskinligt blef; hvad den, som först till kvarnen komma hunnit, ju ock fick göra först, rättvisligen; hvad, öfver hufvud taget, du ju funnit, att så den späda är som äldringen; en hufvudsak, som du för dem skall finna, därför helt öfverföddigt med allt skäl; hvad ju, förutom herde och herdinna, i en idyll man borde finna väl; hvad, när det är för trångt, du dig får göra åt sidan litet — eller hur min vän? Hvad dina ursäkter ej vara böra, när du därmed skall komma ändtligen; ett utvårdsbus, förtjusande beläget i Stockholms omnejd — du nog namnet vet; hvad man till flit får göra, helt enträget, den lust för lättja har och maklighet;

hvad — i det hus där någon låg på bären — man förr i tiden ju i fönstret fann; hvad äkte gossen visst i barnaåren långt gladare än sedan efter span; hvad — om de skola nås af sorg som lycka — ju många tro sig göra långt förut. Hvarpå en hvar sin stämpel brukar trycka; hvad sådan stämpling kallas — utan prut; hvad klippans häll ju merändels plär vara, ty karg och hård naturen mot den var. Nu underfund med allt det underbara jag tänker att du redan kommit har.

L—a.

Bokstafsyrkant.

Tag 4 a, 1 b, 1 d, 1 g, 2 i, 2 n 2 o, 1 r, 2 t och ordna dem i en kvadrat, så att de lästa från vänster till höger och uppifrån och ned bilda samma ord.

Louise.

Aritmogryf.

5	3	8	12	13	7
4	2	8	3	12	16
6	3	8	11	3	2
7	9	2	6	1	10
1	10	10	4	3	12
2	14	10	14	16	3
4	10	15	14	2	17
3	15	1	2	2	14

1) En frukt.
 2) En ö.
 3) Stad i Sverige.
 4) En ädelsten.
 5) Ett mansnamn.
 6) En blomma.
 7) En fara för sjöfarande.
 8) En fisk.

Begynnelsebokstafverna bilda ett fruntimmersnamn. —rs.

Lösningar.

Stafveleggåtan:

S	S	B	T	O	S	A	L	L	B	A	L	S	A	G	
I	J	Y	U	R	A	L	Ü	I	A	B	O	V	N	Ö	
B	Ä	Ä	L	R	N	V	N	S	R	E	R	Ä	G	T	
I	L	L	L	E	D	A	E	S	B	R	R	R	L	E	
R	L	F	G	F	B	S	B	A	A	D	A	D	E	B	
I	A	V	A	O	Ä	T	U	B	D	E	I	S	S	O	
E	N	E	R	R	C	R	E	R	O	O	E	N	J	E	R
N	D	N	N	S	K	A	G	N	S	N	E	Ö	A	G	

Logogryfen: Morgonrodnaden; mor, Oden, morgon, ro, om, gro, rodna, Rom, Don, ond, ned, mod, and, god, deg, regn, Norden, den, orm, en, red, nog.

Aritmogryfen: 1) Fortuna, 2) Richard, 3) inlägga, 4) Dinepr, 5) Toskana, 6) Jonatan, 7) Jehesus, 8) frukost, 9) Niagara, 10) aprikos, 11) Narciss, 12) silfver, 13) elefant, 14) nikotin — Fridtjof Nansen.

»Själfr är god dräng.»